

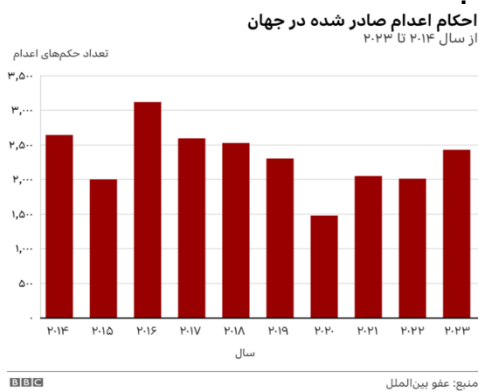
یکشنبه ۰۲ جون ۲۰۲۴

بی بی سی

عفو بین‌الملل: سه چهارم اعدام‌های ثبت شده جهان در ایران اجرا شده است

سازمان عفو بین‌الملل در تازه‌ترین گزارش سالانه خود در باره مجازات اعدام در جهان، از افزایش چشمگیر موارد اعدام در ایران خبر داده و گفته است که نزدیک به ۷۵ درصد از کل اعدام‌های ثبت شده در جهان در سال ۲۰۲۳، در ایران رخ داده است.

عفو بین‌الملل می‌گوید بعد از جنبش «زن، زندگی، آزادی» در شهریور (ثور) ۱۴۰۱، حکومت ایران استفاده از مجازات اعدام را برای القای وحشت در میان مردم و تشدید کنترل خود بر قدرت افزایش داده است. (درست زمانی که رئیسی ریاست امور اجرائی آخندی ایران را بر عهده داشت.)

بر اساس این گزارش تعداد اعدام‌های ثبت شده در ایران در سال گذشته میلادی، ۸۵۳ مورد بوده که نسبت به سال قبل آن نزدیک به ۵۰ درصد افزایش داشته و ایران را - بعد از چین- در صدر جدول کشورهایایی قرار داده که مجازات اعدام را اجرا می‌کنند.

آمار عفو بین الملل به دلیل «محرمانگی و پنهانکاری دولتی» در چین، شامل «هزاران» مورد اعدام در این کشور نمی شود.

بر اساس گزارش تازه عفو بین الملل در سال گذشته میلادی در مجموع ۱۱۵۳ مورد اجرای حکم اعدام در سراسر جهان ثبت شده است که بیشترین تعداد از سال ۲۰۱۵ بوده است.

تجمع «نه به اعدام» در ونکوور، استکهلم و فرانکفورت

خسرو بشارت، ششمین متهم پرونده ای (دوسیۀ) «غیر شفاف» پس از ۱۴ سال حبس اعدام شد

بنا بر این گزارش در سال ۲۰۲۳ تعداد کشورهایی که مجازات اعدام در آنها اجرا شده به کمترین میزان در یک دهه اخیر رسیده، اما شمار موارد اعدام افزایش یافته است.

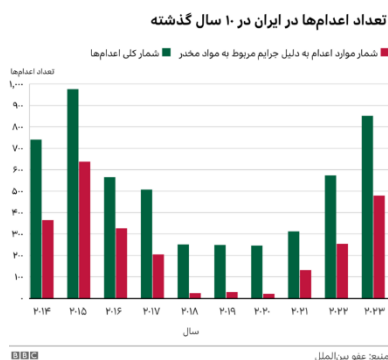

این سازمان تصریح کرده است که بالا رفتن تعداد اعدام

های ثبت شده در جهان عمدتاً به دلیل افزایش قابل توجه اجرای حکم اعدام در ایران بوده است.

در سال ۲۰۲۳ شمار اعدام های مربوط به جرایم مرتبط با مواد مخدر در ایران، با افزایش حدود ۹۰ درصدی نسبت به سال قبل از آن، از ۲۵۵ به ۴۸۱ مورد رسیده است. (این درحالیست که اکثر

آخذ های بلند پایه ایران، مشغول قاچاق مواد مخدر هستند.)

به این ترتیب از کل اعدام های ثبت شده در جهان، ۴۲ درصد مربوط به اعدام های مرتبط با مواد مخدر در ایران است.

اگنس کالامار، دبیر کل عفو بین الملل می گوید: «افزایش چشمگیر شمار اعدام های ثبت شده در جهان عمدتاً به ایران برمی گردد. مقام های ایرانی نشان دادند که به حیات انسانی

کاملاً بی اعتنا هستند، و اعدام های مربوط به جرایم مواد مخدر را افزایش دادند که این مسئله بار دیگر تأثیر تبعیض آمیز مجازات اعدام بر جوامع حاشیه ای و فقیر ایران را برجسته می کند.»

آمار عفو بین الملل نشان می دهد که در سال گذشته میلادی تعداد اعدام های مربوط به مواد مخدر در ایران نسبت به سال ۲۰۲۱ بیش از ۵/۳ برابر شده است. این سازمان می گوید: «این افزایش بازتابی از تغییر سیاست های ضد مواد مخدر ایران، از سال ۲۰۲۱، یعنی زمانی است که ابراهیم رئیسی به عنوان رئیس جمهور و غلامحسین اژه ای به عنوان رئیس قوه قضائیه منصوب شدند.»

این سازمان می گوید از آن زمان مقام های دولتی و قضایی از اصلاحات مربوط به قانون مبارزه با مواد مخدر در سال ۲۰۱۷ به صورت علنی انتقاد کرده و خواهان افزایش مجازات اعدام برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر شده اند.

اصلاحاتی که عفو بین الملل به آن اشاره می کند، به گفته این سازمان منجر به کاهش چشمگیر اعدام های مربوط به جرایم مواد مخدر و به تبع آن شمار کل اعدام ها در ایران، بین سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ شده بود.

حسن نایب هاشم، مدافع و فعال حقوق بشر در وین، توضیح می دهد که در آن زمان ماده واحده ای به قانون مبارزه با مواد مخدر اضافه شد که گستره جرایم منجر به اعدام را محدودتر می کرد و خواهان بررسی مجدد پرونده (دوسیه) های اعدامی بود که حکم آنها هنوز اجرا نشده بود.

آقای نایب هاشم به بی بی سی فارسی گفت که این ماده واحده باعث شد که شمار اعدام ها چند سال متوالی کاهش پیدا کند، اما این روند پایدار نبود. او می گوید به قدرت رسیدن ابراهیم رئیسی و انتصاب غلامحسین محسنی اژه ای به ریاست قوه قضائیه، باعث «یک دست شدن بیشتر» حکومت در جتهی شد که صدور و اجرای حکم اعدام را تسهیل می کرد.

افزایش اعدام ها بعد از «جنبش زن، زندگی، آزادی»

عفو بین الملل می گوید حکومت ایران برای مجازات افرادی که اتهام آنها به چالش (مبارزه و جدال) کشیدن یا تهدید نظام جمهوری اسلامی بوده، به مجازات اعدام متوسل شده است.

به گفته این سازمان در سال ۲۰۲۳ دست کم هفت نفر در ارتباط با اعتراضات سراسری در ایران اعدام شده اند که شش مورد از آنها به اعتراض های «زن، زندگی، آزادی» مربوط بوده و یک نفر دیگر در ارتباط با اعتراضات سراسری آبان (عقرب) ۱۳۹۸ (نوامبر ۲۰۱۹) اعدام شده است.

این سازمان اواسط فروردین (حمل) در گزارشی درباره «بحران اعدام های بی امان در ایران از زمان اعتراضات سال ۱۴۰۱» گفته بود که «از زمان جنبش 'زن، زندگی، آزادی' مقامات جمهوری اسلامی با توسل به یک کشتار وحشتناک و با برنامه ریزی حساب شده، از مجازات اعدام به عنوان یکی از ابزارهای سرکوب و برای ایجاد حس ترس فراگیر در سراسر کشور، اعمال کنترل بر مردم و تحکیم قدرت خود به هر قیمتی استفاده کرده اند.»

حسن نایب هاشم که از بیش از ۶۰۰ روز پیش در تحصنی در اعتراض به اعدام و نقض حقوق بشر در مقابل دفتر سازمان ملل متحد در وین شرکت کرده، به بی بی سی فارسی گفت «بعد از خیزش ۱۴۰۱ در ایران میزان اعدام ها به صورت جدی، تا حدود ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده که تنها توجیه آن می تواند ایجاد فضای رعب و وحشت باشد.»

به گفته این فعال حقوق بشر افزایش صدور و اجرای احکام اعدام بعد از اعتراضات سراسری، تنها به اتهامات سیاسی و امنیتی محدود نبوده، بلکه در موارد اتهامی دیگر هم مشهود است.

او به اعدام شش نفر از یک گروه هفت نفره متهمان کرد سنی اشاره می کند که ۱۴ سال بعد از دستگیری آنها اجرا شده و معتقد است که این اعدام ها و موارد مشابه آن از زمان اعتراض های بی سابقه و سراسری، بعد از کشته شدن مهسا (ژینا) امینی در شهریور (سنبله) ۱۴۰۱ به شدت افزایش یافته است.

بر اساس گزارش جدید عفو بین الملل در سال گذشته میلادی دست کم ۵۲۰ نفر (۶۱ درصد اعدام های ثبت شده) بر اساس احکام دادگاه های (محاکم) انقلاب و حداقل ۳۱۷ نفر (۳۷٪) بر اساس احکام دادگاه های کیفری اعدام شده اند. در ۱۶ مورد هم مشخص نبوده که احکام اعدام در چه دادگاه هایی صادر شده است.

«تأثیر ناعادلانه» بر اقلیت بلوچ

عفو بین الملل در این گزارش می گوید که اعدام ها در ایران به شکل نامتناسبی بر اقلیت بلوچ تأثیر گذاشته است.

این گزارش می گوید دست کم ۱۷۲ نفر (۱۶۶ مرد و شش زن) از اقلیت بلوچ در سال گذشته میلادی در ایران اعدام شده اند که ۲۰ درصد از کل اعدام های ثبت شده ایران است. این در حالی است که بلوچ ها تنها پنج درصد از جمعیت ایران را تشکیل می دهند.

سازمان های حقوق بشری همواره از شمار بالای اعدام اقلیت ها از جمله اقوام کرد و بلوچ، ابراز نگرانی کرده و هشدار داده اند.

در ماه مه ۲۰۲۳ (اردیبهشت ۱۴۰۲) فعالان حقوق بشر گزارش دادند که تنها در عرض پنج روز ۲۰ بلوچ - شامل ۱۸ مرد و دو زن- که به قاچاق مواد مخدر و قتل متهم بودند، در زندان های ایران اعدام شده اند. (متهم بودن به منزله اثبات جرم نیست).

در ماه ژانویه (جنوری) سال ۲۰۲۳ (بهمن (دلو) ۱۴۰۲) هم گزارش شد که حکم اعدام چهار زندانی کرد در یک روز در زندان قزل حصار در استان (ولایت) البرز اجرا شده است.

به گزارش عفو بین الملل بعد از استان البرز (۱۷۷ مورد اعدام)، بیشترین موارد حکم اعدام در استان سیستان و بلوچستان اجرا شده است. ۶۷ نفر در این استان اعدام شده اند که ۵۹ نفر از آنها بلوچ بوده اند.

عفو بین الملل اعدام پنج نفر را در سال ۲۰۲۳ ثبت کرده که در زمان ارتکاب جرم، بر اساس تعاریف حقوقی، «کودک» بوده اند. به گفته این سازمان حمید رضا آذری، یکی از این پنج نفر، در زمان اعدام زیر ۱۸ سال داشته است.

از ۳۸ نفری که به دلیل اتهام های «محرابه» و یا «افساد فی الارض» در سال ۲۰۲۳ اعدام شدند، بیش از نیمی از آنها متهم به جرایمی بودند که به گفته عفو بین الملل نباید منجر به اعدام می شد؛ از جمله سرقت، جاسوسی و عضویت در گروه های مخالف کرد.

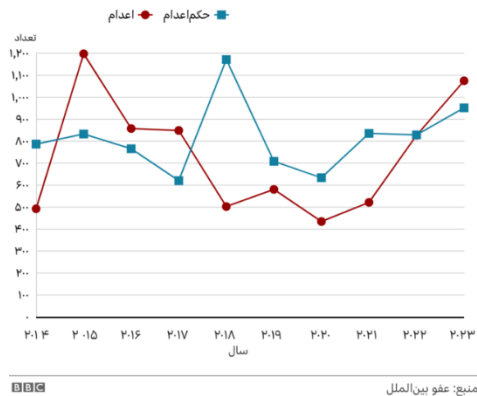
حسن نایب هاشم می گوید در بسیاری از موارد مصداق اتهاماتی مانند «افساد فی الارض» یا «بغی» مشخص نیست و از قاعده خاصی پیروی نمی کند. او معتقد است که فشار سازمان ها و فعالان حقوق بشر علیه حکومت ایران، به ویژه (بخصوص) می تواند در چنین مواردی، مثل ایجاد شفافیت بیشتر در زمینه ایراد اتهامات مبهم، موثر واقع شود.

به گزارش عفو بین الملل در چندین کشور از جمله ایران و افغانستان احکام اعدام پس از محاکمه هایی صادر شده که «استاندارد های دادرسی (قوانین محکمه پسند) عادلانه بین المللی در آنها رعایت نشده است.»

در سال ۲۰۲۳ دست کم هفت اعدام در ایران و هشت مورد در افغانستان در ملا عام اجرا شده است.

پنج کشوری که در سال ۲۰۲۳ بیشترین تعداد اعدام را داشتند، چین، ایران، عربستان سعودی،

اعدام‌ها و حکم‌های اعدام ثبت شده در کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا

سومالی و ایالات متحده آمریکا بودند. در این سال تعداد احکام اعدام صادر شده در سراسر جهان ۲۰ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یافته و به بیش از ۲۴۰۰ مورد رسیده است.

۱۵ درصد از کل اعدام های ثبت شده جهان در عربستان سعودی اجرا شده که در سال گذشته میلادی ۱۷۲ نفر را اعدام کرده است. عربستان به دلیل استفاده گسترده از

مجازات اعدام برای جرایم مربوط به مواد مخدر و جرایم دیگری که از نظر حقوق بین‌الملل نباید حکم اعدام برای آن صادر شود، مورد انتقاد قرار گرفته است.

در عراق ۱۶ مورد اعدام ثبت شده که بیشتر آنها در ارتباط با جرایم مربوط به «تروریسم» بوده است.

عفو بین‌الملل می گوید در سال ۲۰۲۳ روند کاهش اعدام ها در آمریکا متوقف شد و از ۱۸ مورد در سال قبل از آن به ۲۴ مورد رسید.

اگنس کالامار، دبیر کل عفو بین الملل گفت: «تعداد انگشت شماری از ایالت های آمریکا تعهد دلسرد کننده ای به مجازات اعدام و عزم بی رحمانه ای در اختصاص منابع برای از بین بردن حیات انسانی نشان دادند. اعدام از طریق روش جدید و بی رحمانه خفه کردن با نیتروژن هم مورد استفاده قرار گرفت. متأسفانه ایالت آلاباما اوایل امسال این روش آزمایش نشده را برای کشتن کنت اسمیت به کار برد، آن هم تنها ۱۴ ماه پس از یک تلاش ناموفق دیگر برای اعدام او.»

عفو بین الملل همچنین می گوید کره شمالی (کوریای شمالی) قانون جدیدی را وضع کرده که حکم اعدام را « به عنوان مجازات ممکن برای کسانی که از زبان بومی کره (کوریای) استفاده نمی کنند، در نظر گرفته است.»

خانم کالامار گفته باوجود افزایش شمار اعدام و «عقب گرد هایی که امسال، به ویژه در خاورمیانه شاهد آن بودیم، کشورهای که هنوز حکم اعدام را اجرا می کنند، به صورت روزافزون منزوی می شوند. کارزار ما علیه این مجازات نفرت انگیز، کارساز است. ما تا زمانی که به این مجازات پایان ندهیم، به کارمان ادامه خواهیم داد.»